

Sygn. akt III AUa 893/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Górska
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.) SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 r. w Szczecinie

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o rentę rodzinną

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 września 2015 r. sygn. akt IV U 427/15

oddala apelację.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Beata Górska SSO del. Gabriela Horodnicka

– Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 893/15

UZASADNIENIE

Organ rentowy decyzją z 27.03.2015 odmówił M. M. ponownego ustalenia prawa do renty rodzinnej po 31.03.2015, ponieważ ukończyła 25 rok życia nie będąc na ostatnim roku studiów.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji wniosła o ponowne ustalenie prawa do renty rodzinnej po 31.03.2015 r., do końca roku akademickiego tj. do czerwca 2015. Podniosła, że w dniu ukończenia 25 roku życia była na ostatnim piątym roku studiów, zaś 19.06.2015 obroniła pracę magisterską.

W odpowiedzi organ rentowy wnioskuje o oddalenie odwołania i wskazał, że z zaświadczenia uczelni wynika, iż planowany termin ukończenia studiów przypada na dzień 31.03.2016, a ubezpieczona ukończyła 25 lat w dacie (...), będąc na przedostatnim roku studiów.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 17.09.2015 oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że M. M., ur. (...), nabyła prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu R. M. i świadczenie pobierała w okresie 1.16.2008 /31.03.2015. Zgodnie z planem, ostatni VI rok kierunku (...) trwa jeden semestr (semestr XI) i obejmuje sześciomiesięczną praktykę zawodową w aptece. W przypadku ubezpieczonej przedmiotowa praktyka rozpocznie się 28 września 2015 r., a jej planowe zakończenie nastąpi 31 marca 2016r. M. M. w dacie (...) była studentką piątego, przedostatniego roku studiów.

Sąd okręgowy oddalił odwołanie jako podstawę prawną wskazując art. 65 ust. 1 i 2, 67 ust. 1 oraz art. 68 ust. 2 ustawy z 17.12.1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm., dalej: ustawa rentowa). Uznał, że renta rodzinna ma charakter świadczenia quasi-alimentacyjnego i przysługuje do czasu zakończenia kształcenia. Cel ten zwykle zostaje osiągnięty przed ukończeniem 25 roku życia i zasadą jest ustanie prawa do renty rodzinnej, chociażby uprawniony nie osiągnął jeszcze zasadniczego celu kształcenia, jakim jest zdobycie zatrudnienia i usamodzielnienie się. Wyjątek dotyczy nauki w szkole wyższej i dopuszcza przedłużenie wypłaty renty rodzinnej, gdy uprawniony osiągnął granicę wieku będąc na ostatnim roku studiów.

Sąd pierwszej instancji uznał, że ubezpieczona ukończyła 25 rok życia będąc na przedostatnim, piątym roku studiów. Zgodnie z planem, ostatni VI rok kierunku (...) trwa jeden semestr (semestr XI) i obejmuje sześciomiesięczną praktykę zawodową w aptece. W przypadku ubezpieczonej praktyka rozpoczęła się 28 września 2015 r. a jej planowe zakończenie nastąpi 31.03.2016 r.

Apelację od wyroku wywiodła M. M. zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy rentowej w zw. z art. 166 ust. 2 i 167 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym przez uznanie, że 6 miesięczny staż w aptece jest jednoznaczny z kontynuacją studiów na szóstym roku studiów farmacji; art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy rentowej przez uznanie, że w niniejszej sprawie ostatni rok jednolitych studiów magisterskich na farmacji jest VI rokiem studiów, co wyklucza prawo ubezpieczonej do renty; art. 88 prawa farmaceutycznego i art. 2b oraz 2 c ustawy o izbach aptekarskich przez ich niezastosowanie w celu ustalenia usytuowania instytucji praktyki po obronie pracy magisterskiej w systemie kształcenia; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyznanie jej prawa do renty do 31.10.2015 r., ewentualnie wniosła o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja ubezpieczonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd okręgowy prawidłowo zebrał materiał dowodowy w rozpoznawanej sprawie i właściwie go ocenił, nie naruszając zasad wynikających z art. 233 kpc. Następnie dokonał prawidłowych ustaleń, które sąd apelacyjny w pełni podziela i uznaje za własne, w związku z czym nie zachodziła potrzeba ponownego ich szczegółowego przytaczania. Sąd okręgowy zastosował również właściwie przepisy prawa i dokonał ich prawidłowej subsumcji. Ocenę prawną sąd apelacyjny również w całości aprobuje.

Analiza zarzutów apelacji i dotychczasowego postępowania prowadzi do wniosku, że problemem prawnym w sprawie jest subsumcja ustalonych faktów pod przepis 68 ust. 2 ustawy rentowej. Ustawa rentowa stanowi: Art. 68. 1. Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

1)do ukończenia 16 lat;

2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo

3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

2. Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Zawarte w art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej sformułowanie będąc na ostatnim roku studiów odnosi się do faktycznego ostatniego roku pobierania nauki na uczelni. Żaden przepis prawa nie definiuje w języku prawa pojęcia ostatni rok studiów. W tym względzie, zgodnie z utrwaloną praktyką orzeczniczą należy sięgać do przepisów wewnętrznych regulujących tok nauczania w szkole wyższej. Zgodnie z ustawą z 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz.U.2012.572) art. 160. 1. Organizację i tok studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów. Z Regulaminu Studiów (...), dotyczącego organizacji studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w G. Uniwersytecie (...) w zakresie regulującym tok studiów wynika, że cykl nauczania jest regulowany rokiem akademickim, który stanowi okres zaliczeniowy, zaś w przypadku nie zaliczenia roku studiów, student nie jest dopuszczony do zajęć następnego roku (§3, §15). Rok akademicki dzieli się na semestr zimowy i semestr letni, które jednak nie stanowią samoistnych okresów zaliczeniowych. Z zapisów regulaminu wynika więc jednoznacznie, że nie było prawdziwe stwierdzenie ubezpieczonej, że odbywała studia w cyklu semestralnym. Co więcej, w przypadku kierunku studiów – (...), Rada Wydziału (...) na posiedzeniu 17.02.2015 r. zatwierdziła plan studiów na kierunku (...) i (...) na rok akademicki 2015/2016 - Plan studiów studentów VI roku G. (...), który obejmował w zakresie przedmiotu nauczania w semestrze XI sześciomiesięczną praktykę w aptece na terenie T..

W myśl Prawa o szkolnictwie wyższym, art. 167. 1. Absolwenci studiów otrzymują uczelniane dyplomy ukończenia studiów, potwierdzające uzyskanie odpowiedniego tytułu zawodowego i suplementy do dyplomów. Absolwenci studiów podyplomowych i kursów dokształcających otrzymują świadectwa ukończenia tych studiów lub kursów. (...) 2. Datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego, w przypadku kierunków lekarskiego, lekarsko-dentystycznego i weterynarii - data złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu, a w przypadku kierunku (...) - data zaliczenia ostatniej, przewidzianej w planie studiów praktyki.

Jak wynika z powyższego, sześciomiesięczna praktyka zawodowa w aptece jest integralną częścią procesu nauki na kierunku studiów (...) i stanowi warunek konieczny ukończenia studiów (...).

W sprawie niesporne było, że M. M. 25 lat ukończyła w dacie (...), co w kontekście wskazanych regulacji prawnych i wewnątrzuczelnianych oznacza, że była na V, przedostatnim roku studiów. Prawo do renty rodzinnej przysługiwałoby jej nadal tylko wtedy, gdyby w tej dacie była na ostatnim roku studiów, co jak wynika z okoliczności sprawy nie miało miejsca.

Odnosząc się do zarzutów apelacji, należy wskazać, że brak uzasadnienia, dlaczemu w sprawie sąd okręgowy powinien był zastosować przepis art. 88 ustawy z 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U.2008.45.271 t.j.). Sąd apelacyjny nie dopatrywał się związku logicznego tego przepisu z okolicznościami sprawy; art. 88 stanowi:

Art. 88. 1. W aptece ogólnodostępnej musi być ustanowiony farmaceuta, o którym mowa w art. 2b ust. 1 pkt 1, 2 i 5-7 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2003 r. Nr 9, poz. 108, z 2004 r. Nr 92, poz. 885 oraz z 2007 r. Nr 176, poz. 1238), odpowiedzialny za prowadzenie apteki, zwany dalej "kierownikiem apteki"; można być kierownikiem tylko jednej apteki.

2. Kierownikiem apteki może być farmaceuta, o którym mowa w ust. 1, który ma co najmniej 5-letni staż pracy w aptece lub 3-letni staż pracy w aptece, w przypadku gdy posiada specjalizację z zakresu farmacji aptecznej.

2a. (uchylony).

3. (uchylony).

4. Kierownik apteki wyznacza, na czas swojej nieobecności, farmaceutę, o którym mowa w ust. 1, do jego zastępowania, w trybie określonym w art. 95 ust. 4 pkt 5.

5. Do zadań kierownika apteki należy:

1) organizacja pracy w aptece, polegająca między innymi na przyjmowaniu, wydawaniu, przechowywaniu i identyfikacji produktów leczniczych i wyrobów medycznych, prawidłowym sporządzaniu leków recepturowych i leków aptecznych oraz udzielaniu informacji o lekach;

2) nadzór nad praktykami studenckimi oraz praktykami techników (...);

3) przekazywanie Prezesowi Urzędu informacji o niepożądanym działaniu produktu leczniczego lub wyrobu medycznego;

4) przekazywanie organom Inspekcji Farmaceutycznej informacji o podejrzeniu lub stwierdzeniu, że dany produkt leczniczy nie odpowiada ustalonym dla niego wymaganiom jakościowym;

5) zakup produktów leczniczych, wyłącznie od podmiotów posiadających zezwolenie na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej oraz ich wydawanie zgodnie z art. 96;

5a) zakup środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, w stosunku do których wydano decyzję o objęciu refundacją, wyłącznie od podmiotów posiadających zezwolenie na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej oraz ich wydawanie zgodnie z art. 96;

6) prowadzenie ewidencji zatrudnionych w aptece osób wymienionych w art. 90;

7) przekazywanie okręgowym izbom aptekarskim danych niezbędnych do prowadzenia rejestru farmaceutów przewidzianego ustawą o izbach aptekarskich;

8) wstrzymywanie lub wycofywanie z obrotu i stosowania produktów leczniczych po uzyskaniu decyzji właściwego organu;

9) wyłączne reprezentowanie apteki względem podmiotu zobowiązanego do finansowania świadczeń ze środków publicznych w zakresie zadań realizowanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

6. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór prowadzenia ewidencji osób, o których mowa w ust. 5, uwzględniając dane takie, jak:

1) imiona i nazwiska magistra farmacji lub technika farmaceutycznego;

2) data i miejsce urodzenia magistra farmacji lub technika farmaceutycznego;

3) numer i data dyplomu (świadectwa) ukończenia uczelni (szkoły) przez magistra farmacji lub technika farmaceutycznego oraz nazwa uczelni lub szkoły wydającej dyplom (świadectwo);

4) numer i data wydania zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu magistra farmacji;

5) numer i data wydania zaświadczenia o odbyciu rocznej praktyki przez magistra farmacji;

6) numer i data wydania zaświadczenia stwierdzającego posiadanie przez magistra farmacji stopnia specjalizacji;

7) data i podpis kierownika apteki.

Mając na uwadze powyższe, sąd apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonej.

SSA Jolanta Hawryzko SSA Beata Górka SSO del. Gabriela Horodnicka -

Stelmaszczuk